Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	CPSY 525, Hüquq psixologiyası, 3KU (6 AKTS)	
	Departament	Psixologiya	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Magistr	
	Tədris semestri	2023/24-cü tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Ph.D.dos. Verdiyeva Ləman	
	E-mail:	leman.verdiyeva @ mail.ru	
	Telefon:		
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Nefçilər korpusu	
	Məsləhət saatları	Dərsdən sonra	
Prerekvizitlər	-		
Tədris dili	Azərbaycan		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Seçmə fənn		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	➢ Bayramov Ə. , Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 ➢ AR DİN Polis Akademiyası “ İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası” dərs vəsaiti Bakı 2015 ➢ Алиев Б.Г., Мамедова С.И. Социально-психологические проблемы личности несовершеннолетних правонарушителей. Баку, БГУ 1996 ➢ Əliyev B.H. Məhkəmə psixoloji- ekspertizası. Bakı, BDU 1995 ➢ Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 ➢ İstintak taktikası Bakı 1991 ➢ Kriminalistika Bakı 1999 ➢ Səməndərov F.Y. Kriminalogiya Bakı 2003 ➢ Səməndərov F.Y. Cinayət hüququ Bakı 2009 ➢ Васильев В.Л. Юридическая психология. СПб: Питер, 2000.		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	Praktiki tapşırıqlar	+	
	Praktiki məsələnin təhlili	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	8-ci həftə	30
	Praktiki məsələ və fəallıq	Semester boyu	10
	Prezentasiya/Qrup müzakirə	Semester boyu	10
	Davamiyət	Semester boyu	10
	Final imtahan	Smester sonu	40
	Yekun		100
Fəallıq	Dərslərə hazırlıqlı gəlmək, dərs müddətində aktiv olmaq,müzakirələrdə mövzu ilə bağlı suallar vermək və məntiqli mövzuya uyğun şərhlər etmək. Bu zaman digər qrup yoldaşlarının fikirlərinə hörmətlə yanaşmaq,sözlərini bölməmək,diqqətlə dinləmək,suallar vermək və şərhlər bildirmək əsasdır.		
Prezentasiyanın dəyərləndirmə meyarları	Prezentasiyalar interaktiv təlim üsullarına uyğun olmalı və tədqiqat xarakterli olmalıdır. Prezentasiya zamanı məlumatı çatdırma,prezentasiyanın məzmunu,prezentasiyanın təşkili,adutoriyanı ələ alma, son dövr ədəbiyyatlara müraciət kimi xüsuslar diqqətə alınacaqdır. Prezentasiyalar fərdi və qrup işi kimi də təqdim oluna bilər.		
Kursun təsviri	Sillabus “Hüquq psixologiya” fənni üzrə standart kursun materiallarını özündə əks etdirir. Fənnin tədrisində psixoloji tədqiqatın metodoloji əsasları təqdim olunur, burada məhkəmə istintaqı prosesində sübutların tədqiqinin psixoloji əsasları,		

	məhkəmə araşdırmasının mərhələlərinin psixoloji səciyyəsi öz əksini tapır. Eyni zamanda prokurorun və vəkilin məhkəmədəki fəaliyyətinin psixologiyası və onların nitqinin xüsusiyyətləri elmi cəhətdən araşdırılır. Kursun tədrisində yeniyetmə və qadın cinayətkarlığının psixososial və psixofzioloji tərəfləri araşdırılır, cinayətə sövq edən psixoloji amillər araşdırılır. Burada cinayət istintaqı prosesində sübutların tədqiqinin psixoloji əsasları, istintaq araşdırmasının mərhələlərinin psixoloji səciyyəsi öz əksini tapır. Eyni zamanda cinayət əməlinin araşdırılması zamanı hüquq mühafizə əməkdaşının, zərərçəkmişlərin və şahidlərin dinrirmə zamanı nitqinin xüsusiyyətləri, ibtidai dindirmənin psixoloji xüsusiyyətləri elmi cəhətdən araşdırılır. Cinayi davranışın qiymətləndirilməsinin psixoloji əsasları və cəzanın təyin edilməsi məsələlərində hakimin, dövlət ittihamçısının və vəkilin faliyyətinin kommunikativ və idrakı cəhətləri tədqiq edilir və onların şəxsi keyfiyyətləri, təfəkkür xüsusiyyətləri öyrənilir.
Kursun məqsədləri	Bu kursda tələbələr şəxsiyyət haqqında ümumi anlayış alacaq, İnsanın təbiəti və onun varlığının xüsusiyyətləri, o cümlədən, şəxsiyyət tarixi təkamülün və ontogenetik inkişafın məhsulu kimi öyrəniləcəklər. Burada şəxsiyyət, onun sosiallaşması, inkişaf mərhələləri və hərəkətverici qüvvələri psixi sağlamlıq vəziyyəti, sosializasiya səviyyəsi və sosial imkanları haqqında geniş məlumat veriləcək. Burada hüquq fəaliyyətin psixoloji aspektləri, istintaq və islah prosesində istifadə olunan metod və metodologiyalar, hüquqşünas fəaliyyətini tənzimləyən etika və əxlaq normaları, eyni zamanda hüquqi fəaliyyətə verilən sosial tələblərlə ətraflı tanış olacaqlar. Cinayətin törədilmə səbəbləri, bu səbəbi yaradan sosia-ictimai mühit, ailə faktoru, müharibə və münaqişələr, qlobal dəyişiklilklərin insan psixikasına təsiri, psixoloji diversiyalar, şüuraltına mənfi təsirlər yaradıb inrihara, suisidə, qətl törətməyə təşviqedici təsir edən psixoloji taktikalar haqqında geniş biliklər veriləcək.
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Bu kursda tələbələr: 1. Hüquq psixologiyasının əsas problemləri və onun əsas sahələri ilə tanış olacaq; 2. Kriminal psixologiyada tətbiq olunan metodların işlənmə qaydasını öyrənəcək; 3. Hüquqşünasın peşə fəaliyyətinin (profissioqrammasının) tərkib hissələrini araşdıracaq; 4. Qrup cinayəti və mütəşəkkil cinayətkarlıgın psixoloji əsaslarını; 5. Yetkinlik yaşına çatmayan qanunpozanların və yeniyetmələrin cinayi davranışının psixoloji səbəblərini; 6. Qadın cinayətkarlığının və məişət zorakılığının sosial psixoloji səbəblərini; 7. İnsan alveri qurbanlarına çevrilmiş insanların psixi sağlamlıq səviyyələrini; 8. Müharibə və hərbi cinayətlərin psixoloji aspektdən araşdırılmasını; 9. Məhkum şəxsiyyəti və onun psixoloji xüsusiyyətlərini; 10. Hüquqi fəaliyyətlə məşğul olan əməkdaşların proffesional psixoloji hazırlığı haqqında biliklər qazanacaqlar.

Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Tələbələrin davranış qaydaları: 1. Hər bir dərsə yaradıcı yanaşma və fəallıq tələb olunur. 2. Dərs zamanı dərs prosesini pozmaq qeyri-etik hərəkətlər etmək, yersiz və icazəsiz müzakirələr aparmaq, mobil telefondan, dinləyici qurğu və radiodan istifadə etmək, həmin dərsə aid olmayan digər fəaliyyətlə (kitab oxumaq, yazmaq, şəkil çəkmək və s.) məşğul olmaq qadağandır. 3. Hər bir dərsə yaradıcı yanaşma və fəallıq tələb olunur. 4. Qrup işlərində iştirak etməmək və dərslərə gecikmək olmaz. 5. Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Tələbə müəyyən üzürlü səbəblərdən (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) dərslərdə iştirak edə bilmirsə, o zaman bu haqda fakultə dekanlığına məlumat verməlidir. 6. Fənn üzrə ümumi dərs saatlarının 20%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır. 7. Dərsə gecikmələr və digər dərs pozuntuları. 8. Dərsə gecikən tələbəyə qaib yazılır. Ancaq onun dərsdə iştirak etməsinə icazə verilir.

Həftə	**Fənnin mövzuları**	**Dərslik/Tapşırıqlar**
1.	Hüquq psixologiyasının predmeti, məqsədi, vəzifələri və tədqiqat metodları	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası “ İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası” dərs vəsaiti Bakı 2015
2.	Hüquq psixologiyasında idrak prosesləri. Hüquq fəaliyyəti və ona verilən sosial tələblər. Hüquqşunasın tətbiqi fəaliyyətinin etika və psixologiyası.	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası “ İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası” dərs vəsaiti Bakı 2015
3.	Hüquq psixologiyasının metodologiyası. Kriminal psixologiyada tətbiq olunan metodlar. Cinayətkarlığın proqnozlaşdırılması metodları.	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası “ İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası” dərs vəsaiti Bakı 2015
4.	Müxtəlif növ cinayətlərin istintaqı zamanı tətbiq edilən metodlar. Axtarış - baxışın psixoloji əsasları və metodları. İbtidai istintaq zamanı tətbiq olunan metodlar.	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası “ İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası” dərs vəsaiti Bakı 2015
5.	Hüquqi fəaliyyətin psixologiyası.	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə

	Professional fəaliyyətdən irəli gələn qarşılıqlı münasibətlərdə etik normalar	məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015
6.	Hüquqşunas şəxsiyyətinin formalaşmasının psixoloji-pedaqoji aspektləri. Hüquqşunas şəxsiyyətinin formalaşmasının ən mühüm cəhətləri	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015
7.	Hüquqşünasın peşə fəaliyyətinin (profissioqrammasının) tərkib hissələri Nitq məlumat mənbəyi kimi	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3.AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015
8.	Aralıq imtahan	
9.	Hüquq psixologiyasının əsas sahələri və onların başlıca problemləri.	.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3.AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015
10.	Kriminal psixologiya. Cinayət prosesində cinayətkar şəxsiyyətinin öyrənilməsinin psixoloji aspektləri.	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015
11.	Cinayət əməlinin psixologiyası. Qrup cinayəti və mütəşəkkil cinayətkarlıgın psixoloji əsasları. Cinayi davranışın tipalogiyası	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015

12.	Yetkinlik yaşına çatmayan qanunpozanların və yeniyetmələrin cinayi davranışının psixoloji əsasları. Yeniyetmələrin sosial davranışının tənzimi məsələləri və onlara sosial nəzarətin təşkili.	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3.AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015
13.	Məhkəmə psixologiyası hüquq psixologiyasının tərkib hissəsi kimi Məhkəmə psixologiyasında tətbiq olunan psixoloji təhlil üsulları	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015
14.	Zərərçəkmiş şəxsin psixoloji xüsusiyyətləri. Seksual cinayətlərdən zərər çəkmiş şəxslərin psixoloji təhlili.	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015
15.	İstintaq-əməliyyat fəaliyyətinin psixoloji xüsusiyyətləri. Dindirmənin psixologiyası. Axtarış-baxışın psixoloji əsasları. Şahid ifadələrinin formalaşması mərhələləri	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3. AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015
16.	İslah psixologiyası. Məhkum şəxsiyyəti və onun psixoloji xüsusiyyətləri. Cəzaçəkmə müəssisələrinin fəaliyyətinin əsasları.	1.Əliyev B.H. Cinayət və mülki prosesdə məhkəmə-psixoloji ekspertizası problemləri. Bakı, Azərnəşr 1996 2.Bayramov Ə.,Əliyev B. Hüquq psixologiyası. Bakı 2012 3.AR DİN Polis Akademiyası " İstintaq hərəkətlərinin psixologiyası" dərs vəsaiti Bakı 2015